

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 76. szám.

Péntek, április 3.

A közigazgatás reformja.

A vármegyei tisztviselők jogvitája. —
Vinczehidy Ernő főjegyző előadása.

Március 31-én és április 1-én tartotta
Budapesten a Vármegyei Tisztviselők Or-
szágos Egyesülete azt a nagyszabású jog-
vitát, melyet a vármegyei közigazgatás
reformkérdéseinek megbeszélése végett
rendezett.

Ez alkalomból Pestvármegye szék-
házának nagyterme megtelt nemcsak vár-
megyei tisztviselőkkel, országos képvise-
lőkkel s főrendekkel, de ott volt Sándor
János belügyminiszter és br. Perényi
Zsigmond államtitkár vezetése alatt a bel-
ügyminiszterium főtitkárja is.

A két nap alatt elmondott beszédek
higgadt, tárgyilagos tartalmukkal meg-
cáfolták azt a többfelé hangzott hie-
resztelést, hogy a vitát tulajdonképp a
kormány államosítási tervéi ellen, bizo-
nyos célzatossággal rendezik. A felszólalt
két ellenzéki politikus is dícsérendő ün-
mérésüket tanúsított, a vitában résztvevő
vármegyei tisztviselők pedig, pártkülön-
ség nélkül, szigorúan tudományos téren
mozogtak, minden politikai nyilatkozattól
tartózkodtak, akár a választási, akár a ki-
nevezési rendszer hívei közé tartoztak
legyen.

A megbeszélésre kitűzött minden kér-
désnek volt egy felkért vezérszónoka, aki
a vitát bevezette.

Azon kérdésnek: Minő törvényhozási
intézkedésekre lenne szükség, hogy a vár-
megyei törvényhatóságok gazdasági, tech-
nikai, kulturális és szociális téren ugyan-
olyan tevékenységet fejtsenek ki, mint a
városok, vármegyének főjegyzője, Vin-
czehidy Ernő volt a vezérszónoka.

Vinczehidy Ernő beszédének ele-
jén reámutatott azon problémák nagy
tömegére, melyek e téren a vármegyék
figyelmét felkölthetik. Ide tartozik sze-
rinte a mindennapos, az ismétlődő és szabad-
oktatás, vagyis a népművelés egész ter-
renuma. A falu elnéptelenedésének jelen-
ségeivel kapcsolatban a kivándorlás, telep-
pítés, parcellázás, szövetkezeti bérletek
ügyei, szóval a parasztkérdés. A nép be-
tegségei, a tuberkulózis, alkoholizmus kap-
csán az egész közegészségügy. A községi,
továbbá interkommunális és megyei üze-
mek létesítésének feltételei, a municipális
szocializmus s ezzel kapcsolatban az összes
népjóléti intézkedések.

Nézete szerint nem elegendő, ha a
vármegye, tisztviselői által a napi köz-
igazgatást gyorsan, pontosan s hiven tel-
jesíti, de gondosságát eddig kevésbé mű-
velt területekre is ki kell terjesztenie. Ar-
ról van szó, ugymond, hogy a vármegye,
mely hajdan az alkotmányos érzsnek, a
politikai tudásnak s szónoklásnak volt is-
kolója, vagyis az akkori közélet az akkori

közszükségletek kielégítője, demokrati-
kussá válván, tartsa meg ugyan régi éré-
nyeit, de szolgálja egyúttal a mai köz-
szükségleteket a gazdasági és kulturális
haladás terén. Amennyi divergáló nemze-
tiségi s faji ellentétet fog vonzó művelő-
desi intézményeivel kiküszöbölni, amennyi
lakosát segíti a gazdasági haladás és va-
gyonosság útjára, ahány emberéletet
ment meg kórházai, dispensairjei, fertőtle-
nítés és az anyák felvilágosítása által, an-
nyiszor pótolja helyre azt, mit politikai
sulyban veszített.

Ezen egész akció végrehajtásának fő-
erejét a felszolgabiróban keresi. Ezt a his-
tóriai patinával ellátott, a néppel össze-
forrt, izig-vérig magyar magistratust kell,
nemes magvának sérelme nélkül megmo-
dernizálni. Eszköze ennek a jogi oktatás
oly reformja, mely az államtudományi
képzés gazdasági és szociális kérdéseit
kellően honorálja, addig pedig szakkurzu-
sok és tisztviselők működésének számba-
vétele. A sikeres kezdeményezések és buz-
galom jutalmazása.

A siker alapfeltételét azonban a vár-
megye jövedelmeinek fokozása képezi.
Összehasonlítva a provinciák, grófságok,
départementek adókievetési jogát a vár-
megye pótdózszedési jogával s megállá-
pítja, hogy azon szervezettek bár nem bir-
nak oly fontossággal, mint a vármegyék,
hasonlíthatatlanul nagyobb mértékben
adóztathatják meg lakosaikat. Kimutatja,
hogy ezeknek 25%-os és ennél is nagyobb
adóztatása mellett a magyar vármegyék
pótdózsának országos átlaga 1913-ban
6% volt. Ennek is elenyésző esekély része
fordítottatott azonban kulturális és gazda-
sági értékű kiadásokra. E téren a városok
és vármegyék között párhuzamot vonni
nem lehet. Nyilvánvaló, hogy városokban
a közvetlen közös érdek fokozott kulturá-
lis közönséget és áldozatkészséget szül.
Kivánatosnak tartja, hogy a vármegyék
közsegeiket azok anyagi erejéhez képest,
törvényileg megállapított előfeltételek
mellett és határok között, közérdekű, fő-
leg egészségügyi intézmények létesítésére
kötelezhessek s hogy bizonyos részeit,
ott felállított közintézmények ellenében
hatékonyabb hozzájárulásra kötelezhes-
sék, mint ezt a porosz provinciák is gya-
korolják.

Előadását azzal végezte Vinczehidy,
hogy a kulturális és gazdasági haladás
egyúttal magyarságot jelent. Minden új
műt, ugymond, minden új simpár, mely be-
hatol a perifériák elhagyatottságába s ösz-
szeköti azokat a művelt centrumokkal,
minden rétlecsapolás és töltésépítés, min-
den új zakatoló üzem s füstölő gyár-
kémény, térfoglalása azon egységesítő kul-
turának, amely ez országban a dolgok ter-
mészetes fajsulya folytán csak magyar
lehet. Meggyőződése, hogy a vármegyei

tisztikarok már ezen szempont figyelembe-
vételével is szolgálni fogják a haladás
ügyét.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás idő-
járási jelentése.

Április 3.

Barométer áll 750.4. Délután 1.38
órákor: Hőmérő 20.3 C°. Hőmérséklet:
maximum 2-ikán 21.0 C°, min. ma reggel
7.1 C°. Csapadék —. Felhőzet St2. Szél-
irány és erősség SW2. Jéslat a következő
24 órára: Enyhe, elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi mag-
ságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet: Ci = fűrtösfelhő. Cu = go-
molyfelhő. St = rétegesfelhő. Nb = esőfelhő.
Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő.
Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég. 10 = teljesen
borult. Szélereősség: 0 = szélesend. 8 = nagy
vihár.

— **A kaszinótársulatról.** A Nagybe-
kereki Kaszinótársulat tegnap este vá-
lasztmányi ülést tartott, amelyen jelen
voltak: Tóth István alelnök, dr. Perisics
Zoltán igazgató, Bielek Antal aligazgató,
Králik László közm. biz. elnök, Krume-
nacker Ferenc pénztárnok, dr. Annau
Ernő ügyész, Szabóky Károly háznapy,
Szávits Sándor jegyző, dr. Klein Mór,
Kiss István, Ládny Kálmán, Mencer
Lipót, dr. Nagy Dezső, dr. Nónay Pál,
Rektorisz Károly választmányi tagok. Az
ülésen, amelyen dr. Perisics Zoltán
igazgató elnökölt, ismét több új tagot vet-
tek föl, nevezetesen: Szabó Ignác kir. fő-
állatorvost, Geidl Nándor es. és kir. Duna-
gőzh. társ. főügynököt, Kiss István kir.
bir. végrehajtót, Kecskéssy Tivadar p. ü.
számellenőrt, Buzolich József fogorvost,
ifj. Rigó István bizt. társ. tisztviselőt,
Szerdahelyi Károly gyógyszerészt, azon-
kívül két női tagot: Jemrics Istvánét,
Zolkiewics Leonét.

— **Az Oltáregylet kulturstélya.** A
nagybecskereki oltáregyleti fiók tegnap
délután művészi műsor keretében kultur-
estélyt rendezett a hitközségi székház disz-
termében, amelyen ismét nagyszámu és
előkelő közönség jelent meg. A férfikar
kitűnő énekszámra vezette be az estély
műsorát, amely után Meggyessy
Manci szavalta el nagy hatással Hasz-
linszky G. Celli bucsu c. melodramáját
Weninger Irénke precíz zongorakisé-
rete mellett. Ezután Harzer József, a
főgmnázium tudós tanára olvasta fel tar-
talmos és mély gondolatoktól átszótt ér-
tekezését a „Modern hitetlenség” címmel,
amely után egy pompás zongorasám kö-
vetkezett. Herr György és Szauer-
wald Géza Grieg Im Herbst című hang-
verseny-nyitányát játszották el tökéletes

344-136

Hungária Cipőgyár r.-t.
tavaszi cipőujdonságai már megérkeztek.
Egységáraink K. 10.—, 13.—, 17.— és 20.50.
- Kizárólag elsőrangú magyar gyártmány. -
Ezelőtt Moskovits, most HUNGÁRIA CIPŐGYÁR r.-t. fiókja
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 37. szám.

művészettel. Meggyessy Istvánné néhai magyar dalt énekelt el érzéssel, amit zongorán Kaiser László kísért ügyesen. Vitkay Gyula cimbalomjátéka következett ezután, aki népdalokat játszott el nagy hatás mellett, végül a férjkar Abt Esti dalát énekelte el s ezzel a szép estély véget ért.

— **Bucsulakoma.** Englitettük, hogy a nagybeeskereki tanítótisztok a Pancsovára kinevezett Cseréi Gyula kir. segédtanfelügyelő tiszteletére bucsulakomát rendeznek. A lakoma holnap, szombaton este 8 órakor lesz a kaszinó-vendéglőben s egy teríték ára 4 korona.

— **A zenekedvelők hangversenye.** A Nagybeeskereki Zenekedvelők Egyesülete I. évi április hó 4-én este fél 9 órakor a Nagybeeskereki Kaszinótársulat nagytermében hangversenyt rendez. Belépődíj nincs. A hangverseny műsora a következő: 1. Beethoven: Egmont-nvitány. 2. Farkas Ödön: Serenade. Vonós orchester. 3. Schumann: Suit. 4. Mozart: G-moll szimfónia. 5. Wagner: Tannhäuser-induló.

— **Köszönet.** A felső keresk. isk. szegénysorsu zenekörtagjai számára tanulmányuti költségek fedezésére a következők adományoztak: Torontálmezei takarékos- és hitelbank 50 K., Közművelődési egyesület 45 K., Közgazdasági Bank 40 K., Osztic Béla 13.70 K., Steinitzer Géza, Népbank, Agrárbank, Gvárfás Ö. és Katz Sándor 10—10 K., Vágy J. 8 K., dr. Steiner Gy. 7 K., Iparbank, Kövessi E., Hirtenstein, Czikajló L., dr. Dukesz, Pánics M., Beneth K., Marcoin J., Eisenstädter, Engel S. 5—5 K., Buzolich 4 K., dr. Neumann, dr. Petrovics, dr. Várady, Braun A., Mesznik J., dr. Pollák 3—3 K., Kovács S., Weress, Edenburg, Mihajlovics K., Zitkovszky B., Hajduska J., Klein B., Engel A.-né, Mangold L., Rubin A., N. N., Bolezny A., Weisz H., Daun, Tolveth F., dr. Borsodi, dr. Stassik, Almássy E., Grünbaum V., Berényi B., Mesznik J., Liptay 2—2 K., N. N. 1.50 K., Ziemieczy, ifj. Rigó, dr. Goldmann, dr. Iványi, Remzing, Brazorotto, Olvashatlan, Rellies S., Klopp, Bäuerle, Perger, Bukovác, Perger R.-né, Tolveth F., Frank L., Weinberger, Strélinger M., dr. Kartal, Liptay D., özv. Kadlburger, Terzin, Eckstein Selma, Wehner, Kertész A., Notaros Zs., Popovity, Kralyev L. 1—1 K., N. N. 60 fill., Olvashatlan 50 fill., Kelemen, Felsenstein 40—40 fill., Partilláné 20 fill., Baaden P. 10 fill. A nemesszivü adakozóknak ezúton is hála köszönetet mond a vezetőség.

— **Uj cigarettá.** A hivatalos lap közli a pénzügyminiszter rendeletét, mely szerint 1914. évi április hó 6-ával „Mirjam” elnevezés alatt szopókás és szopóka nélküli alakban új szivarkafaj fog 100 és 10 darabonként papírdobozokba csomagolva forgalomba kerülni. A 100-as, valamint 10-es csomagok 1000 darabonként vannak kötegelve. A szopókás „Mirjam” szivarkák eladási ára a szopókanélküli „Mirjam” szivarkák eladási árával ugyanazonos és pedig: dohányárusok részére: 1000 drb 45 K., 100 db 4 K 50 fillér; a fogyasztók részére: 100 drb 5 korona, 10 drb 50 fillér, 1 drb 5 fillér. E szivarkák egyelőre csak a budapesti, fumei, pozsonyi és zágrábi dohányáruraktárak körzetében boesáttatnak forgalomba.

— **A fogházor halála.** Tragikus véget ért tegnap éjjel a nagybeeskereki fogháznak egyik régi, érdemes öre, akit hivatása teljesítése: szolgálat közben ért a halál. Hegyközy József fogházor tegnap éjjeli szolgálatot teljesített a fogházudvarban. Fegyverrel a vállán örködött a fogház fölött s az udvarban a kis órháznál strázsált. Éjjel háromnegyed 12 órakor fölváltásra kimentek hozzá s akkor a fogházormester megdöbbenve látja, hogy Hegyközy eszméletlenül fekszik fegyverestől a földön. Hamar orvosért küldtek, aki megvizsgálta, de már hiába, mert a fogházor halott volt. Szívszélhűdés ölte meg az 52 éves erőteljes embert, aki husz évig szolgált a fogházakban. Az elhunyt fogházort tegnap temették el társai nagy részvétel mellett.

— **Ingyen színházi jegy a munkásoknak.** A Torontálmezei Közművelődési Egyesület kérelmére Balla Kálmán színgazgató, úgy mint tavaly, nemes áldozatkészséggel naponként 15 ingyen karzati helyet boesáttott a kultúregyesület rendelkezésére, amely azokat a munkások kö-

zött kiosztja. A jegyeket Somfai János titkár adja ki naponként d. u. 2 órától 5 óráig a Torontál szerkesztőségében.

— **Meteor áprilisé.** Meteor az áprilisi időjárásról a következőket jelenti: Áprilisi változási napjai: 3., 4., 10., 17., 19., 23., 24., 25., 27. és 29-ikére esnek. A gyorsan egymásra következő változási napok áprilist elég változatosá teszik, amelyek közül legerősebb hatása a 4-ik szeles, esetleg viharos vagy esapadékos jelleggel; 10-iki esapadékos enyhe; 19-iki hűvös, szeles, részben esapadékos; 23-nyhe, száraz; 27-nyhe, száraz; 29 hűvös, esetleg hideg, vagy esapadékos szeles jelleggel.

— **Modern Fényképezés** című könyv úgy a kezdő, mint haladó amatőröknek kitűnő tanácsadó, receptkönyv stb., melyben a legújabb eljárások a művészi amatőröképek előállításához benntoglaltatnak lakónikus rövidséggel. A könyv végén perforált vignetták vannak az összes oldatok felírásaival. (Előhívó, fixizáló stb.) Ára 1.80 K. Megrendelhető csak a szerzőnél Leopold Cornél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ki azt utánvétellel, illetve a pénzügyes beküldése mellett küldi.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az *inguenes olvasóhelyiség és könyvtár* nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi *inguenes népkönyvtár.* A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az árviz.

Nagybeeskereken a viz apad. — A vármegyében még árad. — Az alispáni helyettes és a megyei főorvos az aldunai árterületen.

— ápr. 3.

Nagybeeskereken a Béga már néhány centiméternyit apadt, a vármegye más vidékein a folyók azonban még mindig áradnak. Az áradás azonban, ha újabb esőzések nem állanak be, nem sokáig tart s különben is esőndes az ár lefolyása, úgy, hogy az aldunai részt kivéve, nagyobb veszedelem sehol sincsen.

Mai jelentéseink a következők:

Nagybeeskereken a viz apad.

Nagybeeskereken az éjszaka folyamán a Béga egy kevéssel apadt, de ez az apadás olyan kisméretű volt, hogy alig lehet a megduzzadt folyón észrevenni. Különben nagyon valószínű, hogy az apadás csak látszólagos s időszerű és hogy a viz még emelkedni fog. A helyzet egyébként nagyjában még változatlan s a viz az elborított területekről természetesen még nem vonult el.

A vármegyében még árad.

A vármegyében még változatlan az árvizi helyzet s Törökbeesenél, Melenczénél, Jankahidnál, Szőlősdudvarnoknál és Csernyénél állandóan dolgoznak a védelmi munkálatokon. Közvetlen veszély azonban sehol sincsen.

A folyók lassan ugyan, de még mindig áradnak. Így a Duna Zimonytól Bázsiásig, a Tisza Tiszafüredtől Zimonyig, a Béga Toráktól Titelig, míg a Temes már csak Pancsován áradt egy keveset. Az ár lefolyása azonban mindenütt normális s remélhető, hogy néhány nap mulva általános apadás következik be.

Az alispáni helyettes és a megyei főorvos az árterületen.

Dr. Vinczehid Ernő megyei főjegyző, alispáni helyettes a bégai árterületre ment s a Borsos és Bárányos körüli helyzetet tekinti meg. Az alispáni helyettesel együtt ment az aldunai árterületre dr. Haidegger Lajos megyei főorvos is, aki közegészségügyi szempontból vizsgálja meg az árterületet.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik tápláló és iletes édestésztákat kapjanak vacsorára Kevés farsággal, olcsón, kitűnő édestésztákat készíthetünk dr. Oetker-féle puddingporokkal, melyek különbözök, mint pl.: vanília, málna, mandula, citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres puddingpor csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Mint-hogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejföl nélkül készítjük, ezen szerek fokozzák a jóit, valamint a tápértéket.

4202—5.1

Színház, művészet.

Heti műsor:

Április 3. Péntek: Katonadolog, operette (ujdonság).
 Április 4. Szombat: Katonadolog.
 Április 5. Vasárnap délután „Támlás-szék 10”, este: Mozikirály.
 Április 6. Hétfő: Halló! vigjáték (ujdonság).
 Április 7. Kedd: A kis herceg.
 Április 8. Szerda: „1913”, színmű (ujdonság).
 Április 9. Csütörtök: A bűvös vadász.
 Április 10. Péntek Nines előadás.
 Április 11. Szombat: Boccaccio.
 Április 12. Vasárnap d. u. Dolovai nábob leánya, este: Katonadolog.
 Április 13. Hétfő: d. u. Doktor ur, este Cigányprimás.

** **Évadnyitás.** Balla Kálmán színtársulata már megérkezett Lugosról Nagybeeskerekre, hogy megkezdje nálunk az idei tavaszi színiévado. A színészek egy hónapon át ismét egy kis frisséget hoznak a város életébe s a színházban a mo-i esőndes vásznát elevenség váltja föl. Ma este kezd meg előadásait a társulat Zerkovitz és Béli operettjével a „Katonadolog”-gal, amelyben részt vesz a társulat egész énekes személyzete. A zenét úgy mint tavaly, a szegedi 46-ik cs. és kir. gyalogezred kitűnő zenekara szolgáltatja. A színházi előadások este 8 órakor kezdődnek.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Apróbb ügyek. — A választókerületekről szóló rendelet a Ház előtt.

Budapest, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma rövid ülést tartott, amelyen különböző jelentéseket és javaslatokat terjesztettek be.

Egyes újságoknak az a híre, mintha a kerületek beosztásához a képviselőházban hozzászólás nem lehet és hogy ezen beosztásról a rendeletet minden vita nélkül tudomásul kell majd venni, félreértésen alapszik. Sándor János belügyminiszter ma beterjesztette a részletes beosztásról szóló rendeletet s a Ház közigazgatási bizottságához utasította előzetes tárgyalás céljából. A bizottság azután jelentést fog tenni a plénumnak és akkor minden képviselőnek módjában lesz a rendelethez hozzászólni. Természetes hogy, a kerületi beosztás tudomásulvétele a kormány részére elsőrendű bizalmi kérdés.

Apróbb ügyek.

A képviselőház mai ülésén Szász Károly alelnök elnökölt, aki előterjeszt-

tései során jelentette, hogy Urmánczy Nándor, Zlinszky István és Eitner Zsigmond kitiltása lejárt s így ismét megjelenhetnek az üléseken. Bemutatta továbbá a dobrói kerületben tegnap megválasztott Ghillány Sándor mandátumát, majd a főrendiház üzenetét a tegnap elfogadott javaslatokról.

H e g e d ű s Loránt előadó betérjesszette a jövő évi költségvetésről szóló bizottsági jelentést,

B a l o g h Jenő igazságügyminiszter pedig több apróbb javaslatot terjesztett be.

A mai ülésen betérjesszette S á n d o r János belügyminiszter

a kerületek beosztásáról szóló rendeletét,

amelyet a Ház a közigazgatási bizottsághoz utasított előzetes tárgyalásra.

Végül az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy legközelebbi ülését április hó 21-ikén tartja, amikor a további teendőkről fog határozni.

Ezzel az ülés véget ért.

A FŐRENDIHÁZ ÜLÉSE.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház tegnap délutáni ülésén elfogadta a hajóstársaságok szerződéséről szóló javaslatot s több apróbb javaslatot. Az Emke a román paktumra vonatkozó fölliratánál Károlyi Gyula gróf azt mondotta, hogy neki konkrét adatai vannak arról, hogy az erdélyi határszélen a románság ismétlő fegyverekkel föl van fegyverkezve és be van tanítva ezek kezelésére.

H o s s z u Vazul gör. kel. román püspök tiltakozik az ilyen vádaskodás ellen.

T i s z a István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy ha Károlynak konkrét adatai vannak, azokat bocsássa az ő, vagy a belügyminiszter rendelkezésére s nem késik majd a szükséges intézkedéseket megtenni. Ezután szólt még a román liga gyűléséről, amelyre vonatkozó nyilatkozatait másutt közöljük.

A KIRÁLY BUDAPESTEN.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király április 26-ikán négy heti tartózkodásra Budapestre utazik. A király egyrészt a budai várban, másrészt Gödöllőn fog tartózkodni.

A MINISZTERELNÖK ÉS A ROMÁN LIGA.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése alatt legtöbb szó a kormányelnök tegnapi főrendiházi nyilatkozatairól folyt, melyekben T i s z a István a román liga legutóbbi ülésével foglalkozott. Általában elismerik, hogy a kormányelnök elfoglalt álláspontja az egyedüli helyes és korrekt. T i s z a Istvántól távol áll, hogy az olyan-rajta társadalmi mozgalmakat, aminő a liga-akció, lebecsülje. Tisztában van az ilyen mozgalom jelentőségével, de másrészt nem is becsüli tul.

Ha T i s z a István annyit mond, hogy a mozgalmat éber figyelemmel kell kísérni, akkor mindent elmondott, amit a nyilvánosság előtt mondhat. Az egész kérdés mindenesetre olyan természetű, hogy a kormánynak valóban kötelessége a legéberebb figyelemmel kísérni annak fejlődését és politikai körökben teljesen tisztában vannak vele, hogy T i s z a István ezt a kötelességét nemcsak ismeri, de igen ko-

molyan is fogja fel. T i s z a nyilatkozatának jelentősége a bécsi sajtóban is tükröződik.

A Neue Freie Presse szerint T i s z a nyilatkozata egy nagy hatalom önértékehez méltó volt. Jelentős körülmény, hogy T i s z a nem szólt szoros barátságról, melyet Berchtold gróf még novemberben a delegációban erősen hangsúlyozott. T i s z a-nak van érzéke a nyilvánosság iránt, vele és benne él. Beszédének értéke abban van, hogy úgy gondolkozik, mint a monarchia millió embere, úgy beszél, hogy a nép egyszerű embere is megérti és hisz neki. Minden mérséklés és tartózkodás mellett nem kerülheti el a figyelmet annak a mondatnak komolysága, amelyben T i s z a a monarchia éberségét hangsúlyozza.

A Reichspost szerint T i s z a köszönetet érdemel azért, hogy beszédében világosan megszabta a román ligagyűlés értékének határát.

MINISZTERTANÁCS.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormány tegnap este T i s z a István gróf miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartott, amelyen folyóügyekkel foglalkozott.

ELHUNYT NÉMET IRÓ.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Münchenből sürgönyzik, H e y s e Pál, az ismert német író tegnap ott meghalt.

AZ ÉSZAKMAGYARORSZÁGI FIUMEI VASUT.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, oda ma érkezett le Harkányi János báró kereskedelmi miniszter döntése arra a föllíratra, amelyet Sopronvármegye Északmagyarország és Fiume közötti kövellen vasuti összeköttetés érdekében tett. A miniszter kijelenti, hogy az erre vonatkozó kérést nem tartja teljesíthetőnek.

ROZMÁRVADÁSZOK KATASZTRÓFÁJA.

B u d a p e s t, ápr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, óriási katasztrófa érte a rozmárvadászatra ment expedíciót. Az expedíció számos hajóból és több száz halászból állt. Az expedíció Ujfundland körül nagy viharba került, jéghegyek közé szorult s itt több hajó elpusztult s néhány száz ember odaveszett. A katasztrófa azon a tájon történt, ahol a Titanic is elpusztult. A nagy katasztrófáról részletek még hiányzanak.

AZ ÉRTEKTŐZSDE.

B u d a p e s t, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 821.—, Osztrák Hitel 639.50, Koronajáradék 82.40, Osztrák-Magyar Államvasut 714.—, Jelzáloghitelbank 430.—, Leszámitoló Bank 503.—, Hazai Bank 281.—, Magyar Bank 515.—, Kereskedelmi Bank 3645, Rimamurányi 650.—, Salgótarjáni 716.—, Általános Kőszénbánya 1065, Közuti Vasut 634.—, Vilamos Vasut 326.—, Adria 615.—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.59
Buza (májusra)	12.50
Buza (októberre)	11.28
Rozs (áprilisra)	10.12
Rozs (októberre)	8.67
Zap (áprilisra)	7.68
Zab (októberre)	7.76
Tengeri (májusra)	6.75
Tengeri (júliusra)	6.87

Torontálvármegye alispánjától.
11661—914. szám. 450—2.2

Pályázati hirdetmény

Torontálvármegye törvényhatóságánál megüresedett **árvaszéki elnöki állásra** és ennek betöltésével eselleg megüresedendő más **tisztviselői állásokra** ezennel pályázatot hirdetek. Az állások javadalmazásáról az 1904. évi X. t.-c. és az 1912. évi LVII. t.-c. intézkedik.

Felhívom mindazokat, akik ezen, a vármegyei idej tavaszi rendes közgyűlésében választás útján betöltendő állásokat elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cikkben előirt minősítésüket igazolni és Torontálvármegye főispánjához címzett kérvényüket a vármegyei ügyviteli szabályok 4. szakaszában előirt módon hozzám **1914. évi május hó 3-ának délelőtti 11 órájáig** annyival is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi április hó 1-én.

Az alispán helyett:

Rigó István, másodfőjegyző.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.
1790—914. kig. szám. 458—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontáludvar községben üresedésbe jött **községi jegyzői állásra** pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat, valamint a szerb nyelvbeni jártasságukat igazolva, pályázati kérvényüket **1914. évi április hó 25-ig** hozzám nyujtsák be, az alkalmazásban lévők tartoznak kérvényeiket szolgálói uton hozzám juttatni.

A későn érkezett kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választást a pályázati kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

A torontáludvari községi jegyző évi fizetése 2400 korona és 180 korona tüzfifaátalány és természetbeni lakás, azonkívül a magánmunkálatok után a megyei szabályrendelet szerint szedhető díjak.

Kelt Antalfalván, 1914. évi április hó 1-én.

Zsiross, főszolgabíró.

Krizsanov János

hentes és mészáros üzletében

Écskai- és Juranits-utca sarkán

naponta kapható frissen vágott

bárányhus	kilója	K 1.44	és	K 1.52
borjúhus	"	" 1.28	"	" 1.56
sertéshus	"	" 1.60	"	" 1.76
tiszta zsír	"	"	"	" 1.44
háj	"	"	"	" 1.40

Pontos kiszolgálás.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri teljes tisztelettel

414—3.2

Krizsanov János.

Uj uri ház

Nagybecskereken

4 lakónak alkalmas 8 utcai szobával és mellék helyiségekkel eladó.

≡ Ház ≡

kitűnő italméréssel, forgalmas utcában, előnyös feltételek mellett

≡ eladó. ≡

Cséplőgarnitúra

komplett, cséplő 2 éves, bika 10 éves, kifogástalan karban, kedvező fizetési feltételek mellett eladó

Kardos Lipót

bankbizományosnál Nagybecskereken.

Telefonsz. 318. 407—x.11 Telefonsz. 318.

Pénz! Eladó

Törlesztéses jelzálogkölcson

4 1/2% alapon,

továbbá I-ső és II. helyre való bekebelezési váltókölcson legelőnyösebb feltételek mellett földbirtokokra és házakra

legrövidebb idő alatt, szolid bázis alapján

= folyósítok. =

Ingatlanok eladását, vételét, valamint azoknak haszonbérbeadását is elvállalom.

Kardos Lipót

:: bank és bizományi irodaja ::

Nagybecskerek, Szerb templom-utca,

:: a szerb templommal szemben. ::

Telefonszám 318.

Telefonszám 318.

130 hold prima szántóföld tanyával Nagybecskereken, 70 hold prima szántóföld tanyával Nagybecskereken, 80 hold prima szántóföld Versecz mellett.

Kardos Lipót

bankbizományos, Nagybecskerek

Basahid község előljáróságától.

1202-914. szám.

456-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 450 hold „Gréda” dűlőbeni szántóföld f. évi április hó 8-án délelőtt 8 órakor nyilvános árverésen 2 holdas parcellánként készpénzfizetés mellett bérbe fog adni.

Basahidon, 1914. évi március hó 3-án.

Szávics, jegyző.

1202-914. szám.

457-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszi, hogy a községi iskolaalapot képező 142 hold szántóföld folyó évi április hó 8-án délelőtt 8 órakor nyilvános árverés után 2 holdas parcellánként, készpénzfizetés mellett bérbe fog adni a helyszínen.

Basahidon, 1914. évi március hó 31-én.

Szávics,
iskolaszéki elnök.

Magyar-német

levelező

alkalmazást nyer

GRÜNBAUM VILMOS

— szőnyegáruházában —

NAGYBECSKEREKEN.

451-32

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Azstalos:

Szelontzy Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fűg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.
Schwáb Albert, Hunyadi-utca 8.

Észtergályos:

Homa Kálmán, Hunyadi-utca.

Fehérnemű-kereskedés:

Wehner György, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Enyveshát (70 fill.), Kinizsy-utca.
Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Koesis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogmüterm:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikkajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Halógyár:

Csuszner János.

Hangszerkészítő:

Lenhardt Antal, Hunyadi-utca.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főté, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Bobek György, Pest-szálloda.
Tóth és Prandell, József főherceg-u.
Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Láng Károly, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Risztics György, Hunyadi-u.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Hunyadi-u.

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kente-, és festékáruraktár:

Penez János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Báuerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozgatógépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női dívatterem:

Csermák Irén, Szerbtemplom-u.

Női kalapüzlet:

Péjits Mária, Hunyadi-u.
Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sörfőzde:

Dungyverszky Lázár sörfőzdéje, Gabona-tér

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Szobafestő, mázólo:

Schwartz István, Kültelek.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau és Gerő Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Úridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Varrógépraktár:

Schubert Ferenc, Pénzügyi palota.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Mareoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Máttyás, Otthon-söresarnok.

Virágkereskedés és kertészet:

Olah Gábor, Bajza-u.

Zongorarakta:

Weisser Adon, Gizella-part 6.